

Anàlisi de la darrera enquesta del CEO: Una enquesta fabulosa!

written by Miquel Strubell | 5 d'abril de 2017

Aquest article va ser publicat [al bloc personal de Miquel Strubell](#) el 4 d'abril.

La darrera enquesta del CEO dóna motius gairebé d'eufòria al camp independentista. Però uns defectes en el mostreig han estat aprofitats pels mitjans espanyols i unionistes per distreure l'atenció. M'explicaré.

És conegut entre els estudiosos que la comparació d'enquestes fetes en moments diferents (o estudis empírics amb estadística) només és possible si es reuneixen una sèrie de condicions. Que l'univers sigui el mateix, que les mostres (si l'univers és massa gran) siguin estrictament comparables, que el qüestionari sigui el mateix, que les condicions o mètode per administrar el qüestionari siguin estrictament comparables...

El cas típic és el pre-test – post-test, és a dir que a partir d'aplicar un tractament o uns estímuls determinats a la mostra, es pugui demostrar si ha o han tingut efecte, i que la diferència sigui atribuïble -amb una probabilitat molt alta- al tractament o a l'estímul.

Un exemple seria passar a un grup de subjectes (per exemple, estudiants universitaris) un qüestionari sobre la tolerància i els prejudicis, ensenyar-los un documental sobre el tema, i tornar a administrar el mateix qüestionari després, per veure si les respostes són les mateixes o han canviat.

Les enquestes demoscòpiques són especialment sensibles quan no fan servir pànels, és a dir, les mateixes persones en

successius estudis. És molt difícil que les mostres siguin estrictament comparables, sobretot quan es tracta de mesurar l'opinió sobre temes que generen molta polèmica.

La darrera enquesta del CEO n'és un cas clàssic. Les mostres dels darrers estudis ([REO-826](#), [REO-835](#), [REO-850](#)) no són comparables, i això té un impacte rellevant en els resultats, si se'n fa una lectura diacrònica.

L'enquesta REO-850 té una dada demolidora: en resposta a l'ítem 80 (I si demà es fes un referèndum per decidir la independència de Catalunya convocat i organitzat per la Generalitat i sense l'acord del Govern espanyol, vostè què faria?) la victòria del Sí a la independència seria aclaparadora, de més de vint punts: 43,3% a favor, 22,2% en contra, i s'abstindrien el 20,7%! El tornarem a comentar al final.

En canvi, llegim [aquí](#) i a molta premsa que *“Baja el apoyo al independentismo según el CIS catalán. La bandera del secesionismo se agita hoy, con menos fuerza”* (en podria trobar molts, i l'article enllaçat, de fet, comenta uns estudis CEO de fa un temps, perquè encara es refereix l'article a “CiU”. Tant és: sempre veiem els mateixos titulars: el secessionisme ha “baixat!”).

Què ha passat?

Simplement, hi ha una diferència notòria en els **orígens de les famílies dels enquestats** a les tres enquestes. Veiem com al llarg de les tres enquestes (he posat la més recent a l'esquerre), la diferència entre els pares nascuts a la resta de l'Estat i a Catalunya augmenta molt substancialment fins arribar a 12 punts:

C110. Em podria dir el lloc de naixement del seu pare?

	CEO 850 (març 2017)	CEO 835 (nov 2016)	CEO 826 (juliol 2016)
Base: Total entrevistes	1500	1500	1500
Catalunya	40,4	44,5	46
Altres comunitats autònomes	52,6	47,6	46,2
Unió Europea	0,7	0,9	0,8
Resta del món	5,7	6,7	6,8
No ho sap	0,3	0,3	0,1
No contesta	0,2	0	0,1
Dif. Cat - CC.AA.	-12,2	-3,1	-0,2

Es veu encara més clarament si mirem quants dels avis dels enquestats havien nascut a Catalunya. En comparar la proporció dels que no en tenen cap amb tota la resta, la dels primers va guanyant notòriament en avantatge:

C130. Quants dels seus avis van néixer a Catalunya?

	CEO 850 (març 2017)	CEO 835 (nov 2016)	CEO 826 (juliol 2016)
Base: Total entrevistes	1500	1500	1500
Cap	57,2	52,1	50,5
Un	5,2	5,5	4
Dos	12,4	14,7	15,5
Tres	4,8	4,9	4
Quatre	19,4	22,4	25,3
No sap	0,8	0,4	0,5
No contesta	0,2	0,1	0,1
Dif. 1-4 avis - 0 avis	-15,4	-4,6	-1,7

Aquest enorme biaix, que fa que **no siguin comparables les mostres**, té conseqüències lingüístiques i identitàries importants en els resultats (tot i que m'afanyo a dir que hi ha mil i una excepcions a aquestes generalitzacions! Tots en coneixem!), quan un home intentar detectar tendències.

Mireu com aparentment augmenta la proporció dels que se senten "només espanyol/a" i baixa la dels que se senten "només català/ana" (C700):

C700. Amb quina de les següents frases se sent més identificat/ada? Em sento...

	CEO 850 (març 2017)	CEO 835 (nov 2016)	CEO 826 (juliol 2016)
Base: Total entrevistes	1500	1500	1500
[1] Només espanyol/a	7,6	4,7	3,9
[2] Més espanyol/a que català/ana	5	6,2	5,3
[3] Tan espanyol/a com català/ana	36,7	38,7	34,5
[4] Més català/ana que espanyol/a	22,6	23,7	23,5
[5] Només català/ana	23,3	22,9	28,5
No ho sap	2,1	1,2	1,4
No contesta	2,7	2,6	2,8
Dif. [5] - [1]	15,7	18,2	24,6

Per altra banda, mireu com augmenta l'aparent avantatge dels que recorden que la llengua que van parlar primer, a casa, quan eren petits, fou el castellà (C705):

C705. Recorda quina llengua va parlar primer vostè, a casa, quan era petit?

	CEO 850 (març 2017)	CEO 835 (nov 2016)	CEO 826 (juliol 2016)
Base: Total entrevistes	1500	1500	1500
Català	35,2	37,3	40,7
Castellà	57,5	52,3	49,1
Totes dues igual: Català i Castellà	4,0	6,7	6,2
Aranès	0,1	0,1	0,1
Altres llengües o altres combinacions	2,9	3,3	3,6
No ho sap	0,2	0,3	0,3
No contesta	0,1	0,0	0,0
Dif. Cat - Esp.	-22,3	-15	-8,4

També té conseqüències ideològiques i polítiques clares, que són les que es comenten als mitjans de comunicació, o bé unionistes o bé els que depenen de les agències de notícies. Així, els partidaris d'un model territorial continuista (o fins i tot regressiu) aparenten augmentar a costa dels partidaris de la independència (ítem 30):

30. En tot cas, com creu que hauria de ser aquesta relació? Creu que Catalunya hauria de ser...	CEO 850 (març 2017)	CEO 835 (nov 2016)	CEO 826 (juliol 2016)
Base: Total entrevistes	1500	1500	1500
Una regió d'Espanya	7	5,7	4
Una comunitat autònoma d'Espanya	28,5	24,1	26,5
Un estat dins una Espanya federal	21,7	23,2	20,9
Un estat independent	37,3	38,9	41,6
No ho sap	3,8	6,3	5,6
No contesta	1,6	1,8	1,3
Dif. Independència – statu quo	1,8	9,1	11,1

Tot això han tendit a minimitzar la pregunta bomba: (80) **“I si demà es fes un referèndum per decidir la independència de Catalunya convocat i organitzat per la Generalitat i sense l'acord del Govern espanyol, vostè què faria?”**

80. I si demà es fes un referèndum per decidir la independència de Catalunya convocat i organitzat per la Generalitat i sense l'acord del Govern espanyol, vostè què faria?

		(eliminant l'abstenció anunciada)	(si TOTS els indecisos votessin NO)	(si només votessin els que ara diuen que ho farien)	(només comptant Sí i Nos anunciats)
Base: Total entrevistes	1500	1500	1500	1500	1500
Votaria a favor de la independència	43,3	54,6	54,6	59,0	66,1
Votaria en contra de la independència	22,2	28,0	33,9	30,2	33,9
Votaria en blanc	6,2	7,8	7,8	8,4	
Votaria nul	1,7	2,1	2,1	2,3	
S'abstindria / no aniria a votar	20,7				
Altres respostes	0	0,0	0,0		
No ho sap	4,7	5,9			
No contesta	1,2	1,5	1,5		
Suma	100	100	100	100	100

La victòria de més de vint punts del Sí sobre el No, es miri com es miri, és espectacular. I l'abstenció anunciada, de 20,7%, segurament seria menor en el cas d'un referèndum pactat. Però no gaire, mirant les diferents conteses electorals a Catalunya al llarg del temps.

Aquesta, i no cap altra, és la notícia del CEO. Tota la resta són conclusions de tendències derivades d'una sèrie viciada,

si més no en les darreres dues enquestes dels CEO, per unes mostres que no són de cap manera comparables.

Un darrer apunt. Òbviament, dues de les tres mostres -si no les tres!- no són representatives de la població de Catalunya de més de 18 anys i amb ciutadania espanyola. Estaria bé que algú ens ho aclarís.